

۷۷۷۷۷۷۷۷

سنة : ۲ محرم ۱۳۴۳ نموز ۱۳۴۰ صائی : ۱۵

دَارُ الْفُنُونِ

حقوق فائز اولیٰ محمد علی

حقوق اقتصادیات

ایکی آبدہ بر نشر اولنور

مندرجات

قسم حقوقی :

قضا صلاحیتک شخص وموقع اعتباریلہ تابع اولدیقی تجدیدات [جیل]
میراث ونفقہ ولی ووصیلرہ اذن اعطاسی خصوصندہ صلاحیتدار اولان محکمہ . . . [رشید]
فرانسه حقوق مدنیہ سندہ علت نظریہ سی [صدیق سائی]

قسم اقتصادی :

استقراض و دیون عمومیه [مابعد] [عینی زاده حسن تحسین]

وثائق قسمی :

واجبات قومیسینیونی ضبطنامہ لری
حقوق مؤسسہ سی تاریخی [ماردینی زاده ابوالعلا]

استانبول — مطبعة عامره

۱۳۴۰ — ۱۳۴۳

فرانس حقوق مدینه سنده « علت Cause » نظریه سی

وهله اولاده بر خصوصده تراضی طرفینك حصولیه عقد و وجیهك تولدی طبیعی عد ایدیلیر . فقط فرانسه قانون مدینسی عقودك تشكلی و وجائبك تولدی ایچون تراضی طرفین و (معقود علیه Odjet) رکنلرینی کافی عد ایتمه مش ۱۱۰۸ نجی ماده سنك ایکنجی فقره سنده وجائبك معتبری ایچون بر « علت مشروع Couse licite » نك موجودیتنی قاعده اتخاذ و ۱۱۳۱ نجی ماده ده « علتی مفقود اولاره ربا طوغر اوللانه ر باضود غیر مشروع بوللانه عقودات حکمزدر . » کذلک ۱۱۳۳ نجی ماده ده « قانوناً ممنوع ر باضود عمومیه باضود انتظام عامیه بفاير بوللانه علتلر غیر مشروعدر » دییه رك قاعده معروضه بی تأیید ایتشددر .

فرانسه حقوق مدینه سنده اك زیاده موضوع مناقشه اولان مسائلدن بری بلکه ده برنجیسی بو علت نظریه سیدر . بالخاصه یکرمنجی عصر بدایتندن بری بوموضوع اوزرینه یازیلن آثار، دوقته ر تزلزلی پك مهم بر یگونه بالغ اولویور . بز مسئله یی اولانارینجی و نظری بر نقطه نظر دن تدقیق ایدرك موجود نظریاتی ایضاح ایده جك بعده بونظریه نك شایان دقت بعض تطبیقاتی کوسترمکه چالیشه جفر .

علت مفقوده نظریات اساسیه — علت حقنده کی نظریاتی اوچ بویوك نظریه ده طوپلامق

ممکندر :

۱ — مؤلفین سالفه نك سالك اولدقلری نظریه که « قلاسیك نظریه Theorie classique »

دییه بیلیرز .

۲ — متن قانونه رغماً بو مفهومك لزومسزلغنه و العاسنه طرفدار اولان نظریه —

Theorie anti causaliste

۳ — یکی علت نظریه سی theori moderne de la Cause بو نظریه علت مفهومك

لزوم و فائده سنی و بو بابده کی اجتهادات محاکمی آیری بر طرزده ایضاح و مدافعه یه چالشمقده در .

۱ - Theorіe Clasіque نظریہ

بو نظریہ ذات عقدہ علّی ، قانون مدینک تصریح ایڈیکی وجہلہ ، بر عنصر اساسی اولق او ره تحری ایدر . یعنی علّی تراضی طرفین ومعقود علیہ کبی ارکان آراسنده آرامق لازمدر . فقط بوراده ایکی مشکله تصادف ایڈیلیر : بر کره علّی Cause معقود علیہ Objet ایله قاریشدر مامق اقتضا ایدر . مثلاً معین بر مقدارده امتعه تسلیمی تعهدنده مقدار معین امتعه (معقود علیہ Objet) ی تشکیل ایدر بو رکنی علت Cause دن ایجه تفریق ایده بیلملیدر . ثانیاً ؛ (علت Cause) ی (عقدك سائق motif du contrat) دن تفریق ایتمك لازمدر . نیچون عاقد بوامتعهیه مالک اولق ایستیور ؛ طبیعی تکرار صاتمق وتجاره ایتمك ایچون یاخود دیگر بر مقصدله . ایشته بو عاقدك شخصی سائقیدر . عقدك خارجنده بولنان بوسائقه فضله بر اهمیت عطف ایلمهك ایجاب ایدر .

علت Cause ایله سائق motif ومعقود علیہ Objet یی یکدیگرندن تفریق ایچون قدیم وسیقولاستیک بر قسطاس واردر : علّی بولمق ایچون متعهده سبب تعهدی صورلمالیدر . بالفرض نیچون مشتری ثمن مبیعك تأدییه سنی تعهد ایتمشدر ؛ مبیعه مالک اولمق ایچون . بو جواب تأدییه ثمن وجیهه سنك علتی تشکیل ایدر . سائق بولمق ایچون ایسه ایکنجی بر سوال صورمق لازمدر . نیچون مشتری مبیعه مالک اولمق ایستیور ؛ بوسوالك جوابی سائق کوسره جکدر . مشتریك تعهدی ندر ؛ سوالك ده جوابی ده معقود علیہ Objet عبارتدر .

علت مفهومی مختلف جنس عقودده کوره تحول ایدر . بناء علیہ اوچ جنس عقدده آیری آیری تدقیقات یاقمق لازمدر :

آ - ثانی الطرف عقود Contrats synallagmatique

بونوع عقودده بر طرفك تعهدی دیگر طرفك تعهدینك علتی تشکیل ایدر . بالفرض عقد بیعهه بایع مبیعی تسلیم مشتری ثمن تأدییه ایله مکلفدر . ایشته بایعك تسلیم مبیع وجیهه سی مشتریك تأدییه ثمن وجیهه سنك کذلک مشتریك تأدییه ثمن وجیهه سی بایعك تسلیم مبیع وجیهه سنك علتیدر .

کوریلورکه بو پرنسپیده وجائب آراسنده بر مربوطیت متقابله ، بر عدم استقلال

موجود در . ايشته تراضی طرفیندن ومقصود علیهدن آیری برکن اولان بو ، مربوطیت وعدم استقلال رکنی عقدك علتندن عبارتدر .

ب — رسید الطرف عقود Contrats unilateraux دن .

عقود عینیه Contrats réels ده علت ایضا ایدیلن فعل مقدمدر . بو نوع عقوداده . یالکز بروجیه بولنق اعتباریله ثنائی الطرف عقوداده وضع ایتدیکمز پرنسپی تطبیق ایتک غیر ممکندر . بالفرض عقد قرضده مستقرض نیچون مقروضی تأدیه ایله مکلفدر ؟ اولجه مبلغ مقروضی قبض ایتدیکی ایچون . مقروضك تسلیمی آنده مستقرضك وجیهه سی تولد ایدر . صرف تراضی طرفین ، هنوز علت موجود اولماق اعتباریله ، عقدی حصوله کتیرك ایچون کافی دکادر .

۷ — عقود تبرع le contrats gratuits . بو نوع عقودده نه تعهدات متقابلنده . برعینك تسلیم متقدمی واردر . متعهد نیچون تعهد ایتشدز ؟ سوالنه قارشی وبریله جك جواب « اوله آرزو ایتدیکی ایچون » دن باشقا برشی اولماز . بو اعتبارله عقود تبرعیهده . علتی تبرع آرزو ودوشونجه سنده آرامق ایجاب ایدر . بناء علیه علت هب ایتک ، شخص نالته مجاناً تمليك آرزوسندن عبارتدر .

قلاسیك نظریه یی بوضورتله تشریح وایضاح ایتدکدن سوکرا بو نظریه کوره علت Cause سائق motif ومعقود علیه Objet آراسنده کی فرق لری برآز داغا تعمیق ایدلم : کوریلورکه علت Cause بر نقطه یه قدر سائقدن عبارتدر . یالکز بو سائق دیکر لرندن فرق ایلك اصلی ، غیر متحول بر سائق اولمسیدر . فی الحقیقه علت عینی جنس عقودده دائماً عینیدر . حالبوکه سائق motif عینی جنس عقودده بیله اشخاصه نظراً تحول ایدر . تعیر آخرله علت آفاقی Objectif اولدیغی حالده سائق انفسی Subjectif در .

یوقاریده سویلیدی کمز وجهله اهمیت اعتباریلهده سائق ایله علت آراسنده فرق واردر . بناء علیه بو تفریق تطبیقات نقطه نظرندنده بر فائده عرض ایدر ؛ قانون مدینك موضوع بحت ۱۱۳۱ نجی ماده سنه کوره علتده خطا ایدلیکی تقدیرده عقد فاسد اولدیغی حالده ۱۱۱۰ نجی ماده یه کوره سائقده خطا عقدی افساد ایتمز .

علت Cause ایله معقود علیه Objet آراسنده کی فرقه لنبجه : معقود علیه Objet عاقدك بالذات ویرمکی ویا ایفا ایلمکی تعهد ایتدیکی شیدر . حالبوکه علت عاقد دیکرك

وجیهه سیدر . مثلاً عقد بیعده مشتریك وجیهه سنك متعلق Objekt برشی یعنی ثمن در حالبوکه
علتی بایعك تسلیم مبیع وجیهه سیدر .
صوك زمانلرده قلاسیك نظریه یی مدافعه ضمنتده برده (عاقدلر آراسنده توازن)
فکری اور تایه آتیه سدر . دنیلورکه علت نظریه سی بر حقیقتك ، آلمان ویرمه نك
حقسز اولاجنی فکرینك بر محصولیدر . معاملات حقوقیه نك حقسز نتایج واصل ولامسی
ایچون طرفینك وجائی آراسنده معادلیت بولمالیدر بونقطه یه وصول ایسه علت نظریه سیله
تمکندر .

اکثر مؤلفلره نظراً شرح وتفصیل ایتدی کمز قلاسیك علت نظریه سی وضع ایدن
مشهور حقوق مدنییه متخصصلرندن (Domat دوما) در . دومادن اول (دومولن
Dumoulin) و (ب . دارژانتر B. d'Argantre) کی حقوقشناسلر بونظریه یه واقف
دکلایلر . حقوق عرفیه یی تدقیق ایدن داها اسکی حقوقشناسان ایسه بعض دفعه موضوع
بحث ایتدکلی علت Cause مفهومی قلاسیك لرك آلدینی معناده قوللانمورلردی . بو
حقوقشناسلردن (بومانوار Beaumanoir) « فنا بر مقصدله Malverse caues یاپیلان
مقاولاتدن ماعداسی مجبوری الاجرادر » دیور فقط بو قاعده یی معقود علیهلری سرت ،
قتل ، یالان یره شهادت کی غیر مشروع و آداب و اخلاق عمومیه یه مغایر مقاولاتك غیر
معتبرتی ایله ایضاح ایتکله (Cause علت کله سی (Objekt معقود علیه) ایله هم معنا غیر
ایتدیکنی کوستریور .

دومادن صوکر اکلن همان تکمیل ۱۹ نجی عصر مؤلفلری عرض ایتدی کمز نظریه یه
صادق قالدیلر .

•••

۲ — Théoaie anti-causaliste — بونظریه یه قارشى anticausaliste دییه بیله جکمز

ایکنجی بر نظریه وضع ایدلدی . بونظریه ۱۱۰۸ نجی ماده یی قانون مدنی واضعلرینك
برخطاسی عد ایدرك، صراحتنه رغماً، علت مفهومك برطرف ایدلسنی مدافعه ایتکده در .
اولدجه اسکی اولان بونظریه نك بوکونکی الكحرارتلی مدافعی بویوك حقوق مدنییه استادلرندن
موسیو پلانیول Planiol در . بونظریه علت نظریه سی برکزه تاریخی نقطه نظرندن ثانیاً
منطقی وحقوقی نقاط نظرندن تنقید ایدیور وعلته ایضاح ایدیلن مسائلك دیگر ارکان عقدله
تأمین ایدیه بیله جکنی بناءً علیه علت نظریه سنك لزومسزلغنی اثباته چالیشیور :

آ — قانونه مدني راضع لري روما حقوقك عت متعلق اهماني با كلمه ادراك و تفسير اتمه لرد : علت نظريه سي روما حقوقده كي علت مفهومك ياكش بر صورتله تحليل و تفسيرندن باشقارشي دكلدر. روما حقوقده Causa كله سي منبع حقوقي معناسنده كلير . روماده حق دعوي توليد ايده بيلن مقاولات (Pacte) دن ماعدا معين بر خصوصه تراضي طرفينك التحاقيله وجيبه حصوله كله مزدي . روما حقوقك ادوار متأخره سنه قدر بوكي ارکان وجيبه توليد ايتك خصوصنده غيركافي اولوب ديكر بر طاقم مولد وجيبه منابع حقوقيه (la source juridique de l'obligation) لازمدي . عيني زمانده اشكاله مقارن عقودده بالفرض سيتيوپولاسيون صورتيله برقرض ياللق ايسته نيلوب مقروض تسليم ايدلمزسه مستقرضك وجيبه سني توليد ايده جك سبب ، منبع غير موجود عد ايديليرلردى . يعنى بوكي معاملاتده ايفا ايديلن فعل متقدم وجيبه يي توليد ايديلوردي . اشبو فعل ايفا ايدلمه دن طرف ديكر برشي ادا يا ايفا ايدليكي تقديرده بلاموجب اجرا ايتش اولور و بناء عليه قابض طرفندن اعاده سي ايجاب ايدردى . بو خصوص ايجون موجود حق دعوايه ده Condictio sine causa دتيليردي . اعاده وجيبه نك علتك عدم موجوديتندن منبعثدي فقط بو علت قلاسيكلرك آكلاديني كي عقدك بر ركني دكل وجيبه نك منبعي ايدى . بومنبع موجود اولمديني تقديرده وجيبه ده غير موجود اولمش وشخص ثالثه عائد برشي قابضك آئنده بلاموجب قلمش اولور وبواعبارله اعاده سي ايجاب ايدردى .

قلاسيك نظريه سالكارى بالخاصه روما قانونلريني تتبع ايدن دوما عقودك خارجنده فالان *condictio sine causa* يي عقوده نقل ايتكله خطا ايتش اولديلر بالخاصه ثنائى الطرف عقودات *contrats synallagmatique* ده علت *cause* مفهومى روماليلرك قلاسيكلر طرزنده قبول ايتمسه امكان يوقدى . چونكه بوكي عقودده طرفينك وجائى تماميله يكديكردن مستقلى . عقود رضائيه ده بيله طرفينك وجائى مستقل بر حياته مالك اولوب آرارنده بر ارتباط موجود دكلدى .

بناء عليه هيچ بر اساس تاريخيه استناد ايتمين علت مفهومى ثنائى الطرف عقوده ادخاله هيچ لزوم يوقدى سويلديكمز كي بوخطا عقود عنيه ده *res* دنيلن *fait generateur des* *l'obligation* مولد وجيبه فعالك بعض شرحلرده *cause* كله سيله افاده ايدلمسندن ايلري كليور . عقود تبرعيه كله كنجه روماليلر بوراده *cause* كله سني سائى *motif* معاسنه آليورلردى .

دوما بولگیه ی عینی معناده فقط اونلر بر اهمیت عطف ایتدیکی حالده بویوک بر اهمیت عطف ایدرک فرانسه حقوقه نقل ایتدی . کوریلورکه علت نظریه سنک منشأ حقیقیسی روما حقوقی اولیوب فرانسه حقوقیدر .

ب — بر نظریه غیر منطقی و غیر حقوقی :

اولاً؛ ثنائی الطرف عقود *contrats synallagmatiques* ده ضربیندن برینک تعهدی دیگرینک علتی اولسی منطقاً غیر ممکندر . بویکی وجیهه عینی عقدد نوعینی زمانده دوغارلر بناء علیه برر ایکیز همشیره کیدرلر حالبوکه بر حکمک و علتک زمان واحدده حصولی قطعاً ممکن دکدر علت دائماً معلوله تقدم ایدر .

ثانیاً؛ عقود عینی *Contrats reele* علت مقدما ایفا ایدیان فعل اولسنه نظراً یوقاریده . سولندیکی وجهه وجیهه یی تولید ایدن فعل مادی *fait générateur de l'obligation* دن باشقا برشی دکدر بوراده *causa* کله سنک معنای مختلفه سندن استفاده دن یعنی برکله اویونندن باشقه برشی یوقدر .

ثالثاً؛ عقود تبرعیه ده مؤلفین حاضره دومادن آریله رق علتی عاقده عقدی الهام ایدن سائق *motif* دکل سائقدن متجرد بره به ایتک اراده سی *la volonté de bonner* عدایدیورلر . بومفهوم بوسبوتون معاسزدر سائقدن متجرد براراده ، بر آرزو نه دیمکدر ؟ بونک قیمت معنویه سی نه اولاجقدر ؟

۷ — علت نظریه سی فائده سزدر :

قانون مدنی به نظراً وجائبک علتی آرامقده فائده علت بولندیفی ویا یاکلش اولدیفی یاخود غیر مشروع بولندیفی تقدیرده عقدی باطل عدایده بیلیمکدر حالبوکه علتک عدم موجودیتی حالده عقود عینه *les contrats réels* وهبه کی وحید الطرف معاملات *les actes unilateraux* ده اساساً عقدک تحقیقی ممکن دکدر . بالفرض ودیعه ویاقرضه ودیعه ویا مقروض تسلیم ایدلدکجه مستودع ویا مستقرضک موجود اولامیه جنی ، وجیهه نک تولد ایدمه جکی پک آشکاردر . یعنی بونوع عقودده علتک عدم موجودیتیله عقدک عدم موجودیتی یکدیگرینه قاریشدیرلشدر . بواعتبارله عقدی باطل ایده بیلیمک ایچون علت نظریه سندن استعانه به محل یوقدر . هبه ده ایسه علتک عدم موجودیتی سائقک عدم موجودیتی دیمک اولدیغندن علتسز بره به برجنونک معامله سندن باشقا برشی اولیه جقدر .

کلاسیکلر نظریه‌لرینه کثرت زیاد شائی الطرف عقودده بر ساحت تطبیق بولایلیر لر سده بوده ظاهریدر بالفرض عقد بیعده مبیع موجود دکاسه بایعک وجیهه‌سی (معقود علیه objbet) ک عدم موجودیتندن مشتری ک وجیهه‌سی ایسه فقدان علتدن دولای بطل عدایدیلور فقط بونتیجه وارمق ایچونده علت نظریه‌سنه لزوم یوقدر . بونتیجه دها زیاد شائی الطرف عقودک ماهیتندن منبعثدر . چونکه بونوع عقود دائماً تعهدات متقابله استناد ایدر عاقدیندن هربری آنحق طرف دیگرک تعهدنده کوردیکی فائده حسبیله بر تعهد آلتنه کیر مشدر . یعنی رضاسی طرف دیگرک وجیهه‌سی حسبیله تعلق ایتشدر . بناء علیه بر طرف تعهدینی ایفا ایتدیکی تقدیرده طرف دیگرک رضاسی معدوم اولور کوریلور که هر ایکی طرفک تعهدینی یکدیگرینه تابع قیلان بورابطه متقابله، بو ارتباط علت cause رابطه‌سندن بوسبوتون آیری بر مناسبت حقوقیه در .

علتک غیر مشروع، غیر اخلاقی اولسی حالنه کنتجه: طبیعی بر معامله ک مشروع اخلاقی اولوب اولدیغی بالذات معامله‌یه طرفینک آرزو و سائقنه نظراً تعین و تثبیت اولمالیدر . شخص ثالثک غیر مشروع و یا غیر اخلاقی معاملاتی حائز اهمیت دکلدر بالفرض ایکی کیسه بر جرم ایشله ملک مقصدیله آکلاشمش اولسونلر و بریسی جرمی ایقاعی تعهد دیگریده بونک تقرری ایچون بر مبلغ اعطا ایتش اولسون طبیعیدر که معامله ک هیئت مجموعه‌سی باطلدر . علتجیلره Causaliste نظراً قائله بر مبلغ اعطاسی تعهدینک بطلانی (معقود علیه Objet) اولان مبلغدن دولای دکل غیر مشروع اولان علتندن یعنی طرف دیگرک تعهدندن دولاییدر ، فقط بو ظاهریدر ، حقیقت حالده علتی تحریمیه لزوم یوقدر ، بو وجیهه‌ده دیگریدی کی (معقود علیه Objet) حسبیله باطلدر چونکه بر آدمی اولدیرمک فعلی نه درجه‌لرده غیر مشروع و غیر اخلاقی ایسه بو فعل قتل ایقاع ایچون بر مبلغ اعطاسی ده عینی صورتله غیر مشروع و غیر اخلاقیدر . یعنی بو ؛ مبلغ اعطاسی وجیهه‌سنک معقود علیی عینی صورتله غیر مشروع و غیر اخلاقیدر .

(پلانیول Planiol) ک بو تنقیداتی قوتلیدر . مع مافیله بالخاصه ثانی الطرف عقودده بر آرمهم و مناقشه‌یه مساعددر . فی الحقیقه بونوع عقودک اوج سحیه اساسیه‌سنی

علت نظریه‌سنی قبول ایتدیجه ایضاح ایتک بک مشکلد ثانی الطرف عقودده :
اولا : بر طرف تعهدینی ایفا ایتدیکی تقدیرده طرف دیگر کندی وجیهه‌سنی ایفا طلبینی

رد یعنی exception non adimplati contractus دفعی در میان ایدم بیلیر .

ثانیاً؛ برطرف تعهداتی ایفا ایتدیکی تقدیرده طرف دیگر عقدك فسخنی طلب ایدیهیلیر (قانون مدنی ماده ۱۷۸۴)

ثالثاً؛ بر سبب مجبر برطرفك وجیهه سی ایفا ایتسنه مانع اولورسه ایکی طرف وجیهه سندن خلاص اولمش اولور .

بو خصوصیتلری پلانیول ثنائی الطرف عقودك ماهیتنه عطف ایتكده فضله ایضاحاته لزوم کورمه مکده سر . فقط خوجامنر (قاپیتان Capitant) ثنائی الطرف عقودك بوماهیت و سحیه سی ده علت ایله ایضاح ایتكده در . عقودك (وحید الطرف Unilateraux) و (ثنائی الطرف Synallagmatique) قسملرینه تقسیمنده کی فوائدی ذکر ایدرکن دیورکه : « ثنائی الطرف عقودده طرفینك متقابل وجیهه لری یکدیگرینك علتی یعنی استنادکاه حقوقیسی de support juridique در بناء علیه طرفیندن بریسی وجیهه سی ایفا ایتزسه دیگریدی ده کندی وجیهه سی ایفایه مجبور اولماز و قانون مدنینك ۱۱۸۴ نجی ماده سنه استناداً عقدك فسخنی طلب ایدیهیلیر » .

پلانیول فرانسه قانون مدنیسنده صراحتاً ذکر ایدلمه مش اولان exception non adimplati contratus) ی ۱۱۸۴ نجی ماده دن استنباط ایدیور فقط بو صورتله نه دفع مذکوری نه ده ماده معروضه نك حکمت حقوقیه سی ایضاح ایتش اولیور حالبوکه قاپیتان علت نظریه سیله مذکور ماده و دفعی بر اساس حقوقیه استناد ایتدیرمه که موفق اولیور .

۳. یکی علت نظریه سی Théorie moderne de la cause

antis causalistes لرك ادعالرینه رغماً علت نظریه سی بر آزاşaغیده عرض ایده جکمز وجهله آلآن بویوک بر جای تطبیق بولمقده و صوك زمانلرده اجتهادات محاکم اوزرینه تأسس ایدن بویکی نظریه اشبو مفهومه اسکی اهمیت نظریه سی اعاده یه چالش مقده در ، بو نظریه علت مفهومنی ایضاح ایدرکن فلاسیکوردن آریلیور و علتی ذات عقدده دکل عقدك خارجنده و عقددن مقدم بر عنصر اوله رق قبول ایدیور، فی الحقیقه بورکن ذات عقدده تحری ایدلیدیکی تقدیرده (رضا Consentement) و (مقعود علیه c bjet) ایله قاریشدیرلماق قابل دکلدر . چونسه پك بارزدرکه طرفینك معین بر خصوصده رضالرینك اتحادی عقود ووجائی حصوله کتیرمه کافی کلیر . اکر بر علتده موجودسه بونی عقدك خارجنده و اراده لرك volentes مقعود علیه اوزرنده اتحادی آنندن اول

آرامق ایجاب ایدر . اساساً علت کله سنک معنای فلسفیه سی ده بونک عقددن مقدم وعقدی موالد بر عنصر اولدینگی کوستریر . یعنی وجیهه نك بر حکم افاده ایده بيلمسی ایچون کندیسندن حتی والدی اولان عقددن مقدم بر علتیه لزوم واردر . فی الحقیقه عقدك انعقادندن مقدم ، عاقدینك معین بر نتیجه واصل اولمق مقصدیله فلان ویا فلان سبب ، سائق ، غایه ایچون عقدی آرزوایتدکری یعنی عقده تقدم ایدن بعض شیلرک موجودیتی کوریلور . عقده کی رضا Consentement یالکیز اراده Volonté نك بر افاده مجرددن عبارت دکل معین بر نتیجه واصل اولمق آرزوایدن عاقدلرک اشبو آرزولریله معلل بر رضادر . بوتون عقوداده بر طاقم سوائق Motifs موجوددر . بو سائقلرک آراسنده دیکرلرینه تفوق و هپسندن اول تظاهر ایدن بر دانه واردر که ایشه بو علتدن عبارتدر .

بو یکی نظریه ایله علت « عقدك علت غائییه سی le motif déterminant du contrat ، طرفیندن برینك وجیهه سنك سائق اساسی » دییه تعریف ایدیله بیلیر . بو حالده وجائبك بر علتی بولمق لازمدر دیمك ؛ حقیقته یالکیز رضانك افاده سنی آرامق اکتفا ایدیله مز طرفینك بر عقد معینی ایچون اجرا ایتمکی آرزو ایتدکری خصوصنه بر اعتبار و اهمیت عطف ایله مک ایجاب ایدر دیمکدر .

بو نظریه بی تاریخاً ایضاح و اثبات ایلرک مال بئورلر : چوق زمانلر علت نظریه سنك فرانسه حقوقنده یکی اولدینی و بو مفهومی ادخال شرفی قلاسیك نظریه واضعی دوما Domat یه راجع بولندینی ادعا و قبول ایدلشدی . حقیقت حالده علت نظریه سی عقد نظریه سیله برابر دوغمشدر . فی الحقیقه بوتون عقودك بذاته ، اشکال و مراسمدن مستقل اوله رق ، یالکیز رضانك اتحادیله بر قیمتی حائز اولدینی قبول و حتی تعهدات مجرد نك بیله بر قیمت معنویه و اخلاقیه سی بولندینی مدافعه ایدلدیکی دورده بالخاصه قانونیسلر Les canonistes آراسنده بوتون مؤائلر متفقاً « عقود آنجق مشروع بر علتی حائز اولدینی زمان معتبردر » دیورلردی . روما حقوقنده سیتولاسیون کی بر طاقم عقود مجرد موجوددی و بونلرده سائق Motif آرانمازدی . فقط قرون وسطی حقوقشناسلری بالخاصه عقد هبه ده سائقه بویوک بر اهمیت عطف ایتدیلر اونلره کوره عقد هبه نك حکم افاده ایده بيلمسی ایچون « علت غائییه motif de terminant » ی مشروع و اخلاقی اولمق لازمدی . یالکیز ثنائی الطرف عقود Contrats synallagmatique ده عقدك سائق ذات

عقدده کوریه بیلوردی : بر کیسه بر غیر منقولی صائق دیکری آلمق ایسته دیکی زمان بو بیعک یا خود شرانک سائق آرانیلنجه بوسائق بالذات عقدک ماهیتنده استنباط ایدیله بیلیر بوده بایع ایچون ثمنه مشتری ایچون مییه مالک اولمق آرزوسیدر . بویلهجه ثنائی الطرف عقودده طرفینک و جائی آره سنده بر ارتباط بولندیغی نتیجه سینه واصل اولندی . فقط حقیقت حالدء عاقدی، عقدی اجرایه سوق ایدن دیکر طرفدن واقع اولاجق ایفا و اجرا کیفیت و جیه نك علتندن عبارتدر .

علتک زبرد و لزومی عینی صورتد عقود و منطقاًده ایضاح ایدیلیم : قلاسیک علت نظریه سی « اراده نك مختاریتی » L'autonomie de la volonté پرنسینه تقابل ایدر یعنی عقودک معتبریتی طرفینک مشروع بر معقود علیه Objet اوزرنده مجرد اراده لرینک حصول اتحدادن متولددر . فقط یکی علت نظریه سینه کوره عقودک معتبریتی طرفینک اراده سنک افاده سی اولیوب اشبو اراده نك انتظام اجتماعیه و قانونه مغایر اولماسی حسیله افاده ایدلمک حقیقی حائز اولدیغی ایچونددر . عقود قانونک فوقنده دکل بالعکس قانونک تابعیدر . کوریلورکه طرفینک نه مقصدله عقدی اجرا ایتک ایسته دکریخی ، اراده نك افاده سنک سائق نه اولدیغی آراشدیرمق لازمدر . بوصورتله علت مفهومک عقدده تقدم ایتدیکی نتیجه سینه واصل اولوبورز .

تطبیقاتده محاکمک علت مفهومه ویردیکی معنایی ایضاحه مدار اوله جق آنجق بونظریه دره . فی الحقیقه علتی ذات عقدده داخل عد ایدرسه ک محاکمه کی تطبیقاتی تمامیه ایضاح ایدمه یز ، فلاسیکره کوره علت ایله رضا ویا معقود علیه بربرینه قاریشمقدده اولدیغی جهته علتک عدم موجودیتی رضانک ویا معقود علیه ک ویناء علیه عقدک عدم موجودیتی دیمکدر . حالبوکه تطبیقاتده ظاهراً بوتون ارکانی تمام اولان عقودک علتی غیر مشروع ویا خود غیر اخلاقی اولمق اعتباریه باطل عد ایدلدیکنه تصادف ایدلمکده در . بالفرض قوماز ایچون یاپیلان اقراضانده معقود علیه objet اولان مبلغ مشروعدر، تراضی طرفین منتظم بر صورتده تعاطی ایدلمشدر . بوکارغمماً اشبو عقد علتک غیر مشروعیتی حسیله باطلدر .

علت نظریه سی بالخاصه هیهیه متعلق عقودده بویوک بر جای تطبیق بولمقدده ، محاکم غیر مشروع و غیر اخلاقی سائقارله یاپیلان بر چوق هیهلری شکلاً منتظم اولسه بیه باطل عد ایتکده در .

ایشته علتی عقودك علت غائیہ سندہ Motif determinant آرامقدہ کی لزوم و فوائدی مدافعہ ایچون سرد ایدیلن ملاحظات بوندن عبارتدر .

بونظم برابر بو نظریہ یکی نقطہ نظر دہ اعتراضہ امر لکمرہ در : اولاً ؛ علت غائیہ Motif determinant نك تحریری پیسیقولوژیک بر تحریر دہ کہ علم حقوق بوکی تحریراتلہ اشتغال ایتمز علت غائیہ آرزو و ملاحظہ متعلقدر حالبوکہ حقوق آنحق ارادہ نك صریح بر تظاهر خارجیسیلہ اشتغال ایدر یوقسہ طرفینہ عقدی الہام ایدن شو ویا بو آرزو و دوشونجہ علم حقوقی علاقہ دار ایتمز .

ثانیاً ؛ بو نظریہ انتظام عامیہ و معاملات حقوقیہ نك امنیت و استقرارینہ مخالفدر . خارجاً منتظم و مشروع بر صورتدہ تشکل ایدن بر عقدك خارجندہ و فوقندہ قائلان سوائق شخصیه نظر اعتبارہ آلہرق فسخنہ کیدیله بیلدیکی تقدیردہ بونلردن خبردار اولامیہ جق بر موقعدہ بولنان اشخاص ثالثہ متضرر اولور و معاملات حقوقیہ دہ امنیت و استقرار قائلان . بو اعتراضدن قورتلوق ایچون علت Cause ی سائق Motif دن تفریق ایتمکہ چالشمقدہ درلر . علتك سائقدن تفریق ایدلمسی تدریساتدہ عنعنہ حکمنہ کچمشدر . موسیو قاپیتان دہ اثرلرنده بو خصوصدہ نظر دقتی جلب ایتمکدہ و علتلہ سائق آراسندہ کی فرق لری کو سترمکہ چالشمقدہ در فی الحقیقہ علت Cause عقدك پیسیقولوژیک بررکیندر بونککہ برابر element objectif بررکن آفاقیدر : علت بر جهتدن ارادہ یی حائز اولوق اعتباریلہ پیسیقولوژیک دیگر جهتدن شو ویا بو هدفہ توجه ایتمک اعتباریلہ آفاق Objectif در . بو حالده آراتق علت وجیبہ نك علت غائیہ سی le motif determinant de l'obligation اولمقدن چیقار طرفینك تعقیب ایتدکری هدف but عد و او صورتلہ تعریف ایدلمک اقتضا ایدر .

علتی بو صورتلہ تصریح ایتدکدن سوکرہ معقود علیہ Objet وسائق Motif ایله قرقلرخی کو سترمک لازمکلیر :

آ — معقود علیہ Objet ایله فرقی — عاقدیندن بریسی ایچون هدف یعنی علت عاقد دیگرک اجرا و ایفا ایدہ جکی تعہداتدر . حالبوکہ معقود علیہ Objet بالذات کندی ایفا ایدہ جکی شیدر . فرضا عقد بیعده مشتری ایچون علت ، هدف میبعہ مالکیتدر . معقود علیہ ایسہ تملیک میبعدر .

ب — سائق ایله فرقی — دیگر جهتدن هدف But سائق Motif دن تفریق اولونور : هدف بالذات دائرہ عقدہ داخل اولان و ارادہ نك بر جزوئی تشکیل ایدن بر سائقدر .

برکیمسه بر عقدی انشا ایدرکن برچوق سوائق شخصیه تابع اولابیلیر . فقط بونلردن بریسی واردرکه هر ایکی عاقد طرفندن عینی زمانده نظر اعتبار و اهمیتته آلتیر اشبوسائق عقدك بررکن وقسمنی تشکیل ایدرکه بوکا علت Cause دیوروز . بنابرین عینی جنس عقودانده علت دائماً یکدیگرینک عینیدر . بو ملاحظه یه مبنی قاپیتان علتی (طرفینك عقدده تعقیب ایتدکری هدف) دیه تعریف ایتدکده در .

بو نظریه نك تدقیقندن آکلاشیله جنی وجهله علت Cause هراییکی طرفه اعتبارایدیلان بر سائق مشترك عد ایدلمکده در . بوراده بر مسئله جای تدقیدر : عاقدلردن بری سائق تعیین وتصریح ایلدیکی واشبو سائق طرف دیگرجهده معلوم اولدیغی تقدیرده عجباً بو سائق علت و بناء علیه عدم تحققی حالنده عقد باطل عد ایدلمك ایجاب ایدرمی؟ بونظریه سالکری واجتهاد محاکم بو سؤاله مثبت جواب ویرمکده درلر .

بو نظریه نك علت غایه یی قبول ایدن اجتهاد محاکمه حقوقك سوائق کبی پیسیقولوژیک عناصرله مشغول اولمامسی لزومی مدافعه ایلدن قلاسیك عقود نظریه سنی تالیفه اوغرا . شدیغی يك بارز کوروئمکده در .

بو نظریه قارشیده فوهارمزدده موسیر Ripert بعضی اعتراضات سردایتدکده در: ارلا ؛ علت اراده نك بر قسمنی تشکیل ایدر . حالبوکه سائق اراده نك خارجنده قالان وتمامیه شخصی بر ماهیتی حائز ارلان بر شیدر . مثلاً برأو صاتون آلمق ایستیورم اراده نك بر قسمنی تشکیل ایدن بواحرار از آرزوسی علتدن عبارتدر بنم او آلفلغمی موجب اولان ا-باب (اقامت ، ایجار وسائر) اراده نك خاجنده قالیر وسائق تشکیل ایدر دینیلور بو قسطاس Criterium قبول ایدیلنجه هدف but اراده ایله قاریشدیرلمش و قلاسیك نظریه قارشیه سرد ایدیلان علت رضادن عبارتدر اعتراضه دوشولمش اولور .

ثانیاً ، علت سائق مشترکدن عبارتدر دینیلور بوندن حصوله کلن نتیجه یوقاریده سوبلیدیکمز وجهله طرفیندن برینك تصریح ایتدیکی آرزو وسائق ده علت عد ایتمك وعدم تحقق ویا مشروعیتی حالنده عقدی باطل عد ایلهمکدر . حالبوکه بوصورتله بعضاً غیر بحق نتایج ده تولد ایدمبیلیر . بالفرض برکیمسه قومارخانه ویا عمومخانه اتحاد ایلهمك اوزره برخانه صاتون آلیر اگر بایع بو آرزویه مطلع ایسه علتك غیر مشروعیتی حسبیه عقد باطل فقط مشتری دها حایله کارانه حرکت ایدرک بایعی اغفال ایدمبیلیرسه معتبر اولاجقدر

حالبو كه بوراده عين غير مشروع نتيجه باقى قالد ينى حالده باي لك سو حركتى برده اغفال ايله تشدد ايتش بوكا رغماً عقد نافذ ومعتبر قالمش اولور. بونتيجه ايسه غير قابل قبولدر .
 علت حقنده سرد ايديلن نظريات وتقييداتى بوضورتله اجمال ايتش اوليورز .

علت نظريه نيك تطبيقى — بوتون تنقيداتو رغماً محاكم بونظريه يي بويوك براميتله محافظه وتطبيق ايتكمده وحتى تويع ايله مكده در . مسئله يي داها ايتي تنوير وتوضيح مقصديله برقاج شايدن دقت مثال عرض ايدو جكز :

برمز ايدويه پي سورمكدن اجتناب ايدلمسي ايجون برمبلغ معين اعطاسى تعهدى غير مشروع برعلته مستند اولوق حسييله باطلدر (پارس ۱۲ حزيران ۱۹۱۲ غازت دوباله ۱۹۱۲ - ۳۳۰۲)

برشركت تجاريه طرفدن معاملات تجاريه سنى تسهيل ضمننده برحكومت اجنيه مأمورلرينه قومسيون اوله رق برمبلغ معين اعطاسى تعهدى حاوى مقاوله غير مشروع برعلته مستند بولنق اعتباريله باطلدر تميز استدعا دائره سى ۱۵ مارت ۱۹۱۱ دالوز صحيفه ۱۹۱۱ ۱۰ ۳۸۲ ؛ سيره ۱۹۱۱ ۱۰ ۴۴۷)

برترامواى امتيازى طلب ايدن بركيمة طرفدن حقيقتده كنديسنى سائر طالبلره قارشى وقايه ايتمى ضمننده حكومتك مساعده ومساعده سنى جلب ايلكه چالیشان برشخص ثالثه دلايله نامى آلتنده برمبلغ اعطاسى تعهدى حاوى مقاوله كذلك علتك غير مشروعتى حسييله باطلدر . (تميز استدعا دائره سى ۳ نيسان ۱۹۱۲ سيره ۱۹۱۲ ۱۰ ۳۸۲)
 برازدواج مذاكره سى ضمننده بركيمة طرفدن برشخص ثالثه قومسيون اوله رق برمبلغ معين اعطاسى تعهدى علتك غير مشروعتى حسييله باطلدر (پارس ۲۷ تشرين اول ۱۸۹۲ دالوز صحيفه ۱۸۹۲ ۲۰ ۲۷۱ ؛ سيره ۱۸۹۳ ۲۰ ۲۴ ؛ بزائسون ۶ مارت ۱۸۹۵ دالوز صحيفه ۱۸۹۵ ۲۰ ۲۲۳ ؛ سيره ۱۸۹۵ ۲۰ ۱۹۶ تولوز ۵ تشرين ثاتى ۱۹۰۰ تميز قراريله برابر صحيفه ۱۹۰۴ ۱۰ ۴۲۰ ؛ سيره ۱۹۰۵ ۱۰ ۲۸۱)
 Les effets de complaisance [۰] ده بونظريه جاى تطبيق بولور . اشبو سندلرك سجيه اساسيه سى موقع تدارله وضعلرندن مقدمكى برمعامله تجاريه استناد ايتمه مليردر . مثلاً پاره يه [۰] ماهيتى وسجيه اساسيه سى ابضاح ايديلن سندات مذكوره يي افاده ايدو جك مناسب برتعبير بولامادم .

فوق العادہ محتاج اولان بر تاجر برمسلدکداشنه بر پولیچه کشیده ایدر . کشیده جی مخاطبه تأدیہ ایچون لازم اولان مبلغی سندک وعدہ سی حلولدن صوکر ا ارسال ایدہ جکدر یعنی حین کشیده ده مخاطب ایله کشیده جی آراسنده برکونا مناسبت موجود دکدر بوکا رغماً مخاطب پولیچه یی قبول ایدر کشیده جی ده اشبو قبول ایدلش اولان پولیچه یی برباقه یه اسقونطو ایدیرمک صورتیله مقتضی مبلغی تدارک ایتش اولور بو صورتله ایکی مسلدکداش مقدم برمعامله تجاریه موجود و بناءً علیه کشیده جی یی مخاطبک دایخی کی کوسترمک صورتیله اشخاص ثالثه یی اغفال ایتک ایسترلر فقط حقیقت حالده پولیچه یی قبول ایدن مخاطبک تعهدی برعلته غیر مستندر (پارس ۱۶ تشرین ثانی ۱۸۸۸ دالوز صحیفه ۸۹ ، ۲۰ ، ۲۰۳ ؛ سیره ۲۰ ، ۹۱ ، ۸۹۰ موسیو Mexnial ن نوطیله برابر ، لیون ۳۰ مارت ۱۸۹۷ دالوز صحیفه ۹۷ ، ۲۰ ، ۳۰۵ موسیو Thaller نوطیله برابر ؛ سیره ۱۰ ، ۱۹۰۰ ، ۱۰۵۲ موسیو Wahl نوطیله ، آریه ۹ کانون ثانی ۱۹۰۳ دالوز صحیفه ۹۰۴ ، ۲۰ ، ۴۴۹) مع مافیه معلوم اولدیغی وجهله مخاطب تعهدینک بطلانی هیچ بر صورتله اشخاص ثالثه یه قارشی درمیان ایدہ مز .

برموجر برخانه ویا آپارتمانی قومارخانه یا بیلیمق شرطی تصریح ایدرک ایجار ایدر . (پو ۲۸ حزیران ۱۹۰۶ دالوز صحیفه ۱۹۱۰ ، ۵۰۵۰) یاخود بر شخص ایچریسندہ عمومخانه ایشاندیکی بر غیر منقولی عینی ایشہ دوام ایتک آرزوسندہ بولنان بر شخص ثالثه ایجار ایلر (جزایر ۹ مایس ۱۸۹۴ دالوز صحیفه ۹۵ ، ۲ ، ۲۱ ؛ سیره ، ۹۴ ، ۲ ، ۳۰۲) اشبو عقدلر علتک غیر مشروع اولسی حسبیلہ باطلدر .

برکیمسه دیکرندن بر مبلغ استقراض ایدر و طرفین بومبلغی بر عمومخانه ایشله تمکک تخصیص خصوصندہ مطابق بولنورلرسد بو عقد قرض غیر مشروع برعلته مستند عدایدیلرک باطل عد اولونمق لازمدر ، (تمیز استدعا دأرہ سی ، ۱ نیسان ۱۸۹۵ ، دالوز ، صحیفه ۹۵ ، ۱ ، ۲۶۳)

برایونجی طرفندن دیکرینه قومارہ دوام ایتک اوزره اوبون اثناسندہ اقراض ایدیلن بر مبلغک تأدیہ سی دعواسی غیر مشروع برعلته مستند عد ایدیلرک ردی لازمدر . استدعا دأرہ سی ۴ تموز ۱۸۹۲ ، دالوز صحیفه ۹۲ ، ۱ ، ۵۰۰ ؛ سیره ۹۲ ، ۱ ، ۵۱۳

واهب غیر اخلاقی بر مقصدله یاخود بر مانع قانونیدن قورتولمق آرزوسیله عقدی انشا ایلدیکی تقدیرده بالفرض :

واهب هبه ايله برکيمسه ني مترس اتخاذايتمکي ياخود آرارنده مناسبت غير مشروعه ني
ادامه ني قصد ايديورسه غايه غير اخلاقي و بناء عليه علتك غير مشرعيه حسيله هبه باطلدر .
(استدعا دائره سي ۲ شباط ۱۸۵۳ دالوز صحيفه ۱۸۵۳ ، ۵۷ ، ۱ ، ۵۳ ؛ سيره ۴۲۸ ، ۱ ، ۵۳ ،
حقوق دائره سي ۲۱ مارت ۱۸۹۸ ، سيره ۵۱۳ ، ۱ ، ۸۹۸ دالوز صحيفه ۱۹۰۳ ، ۴۰۳ ؛
ديژون ۲۲ مارت ۱۹۰۰ دالوز صحيفه ۹۰۱ ، ۲ ، ۴۵۰) .

قانون اولاد غير مشروعه يه و يريله جك نفقه ك مقدار ني صيق بر صورتده تقيد ايتشدرد .
بناء عليه بوكي اولاده يايان هبه لرده اولاد مشروعه لهنه اولان بو تقيداتك خارجنه
چيقيمق آرزوسي كوريله رك علتك غير مشروعيته مستند باطل عد ايدلشدرد .

فرانسه قانون مدني سنك ۹۰۰ نجى ماده سي عقد هبه يه ادخال ايديلن قوانين ويا
اخلاقه مغاير شرائطك لغو اولاجغنى تصريح ايتشدرد . شرائط لغو عد ايديله رك عقدك
ابقاسى حالنده طرفينك آرزوسنه بوسبوتون مغاير بر نتيجه حصوله كله جكي شبهه سزدر .
بو دوشونجه ايله اجتهاد محاكم بو مسئله ده علت نظريه سندن استفاده ايدرك بو صورتله
عقد هبه يه ادخال ايديلن شرائطي عقد تبرعك معين و صريح بر علتى بناء عليه تحقق
ايدمه ديكي تقديرده فقدان ويا غير مشروعيه علت حسيله تكميل عقدى باطل عد
ايتشدرد . مثلاً بر کيمسه بر ناحيه Commune يه مكاتب دينيه انشا ايلسي شرطيه (كه
بوكون غير مشروعدر) معين بر مبلغ وصيت ايتسه ۹۰۰ نجى ماده تطبيق ايدلديكي
تقديرده موهوبله اولان ناحيه ك شرطه رعايت ايتمكسزين موهوب مبلغى محافظه ايتسي
لازم كلير . بو مسئله ده علت نظريه سي حقسز اولان بو نتيجه ك عدم حصوله ياردم
ايتشدرد . (حقوق دائره سي ۱۹ مارت ۱۸۸۴ دالوز صحيفه ۸۴ ، ۱ ، ۲۸۱ ؛ سيره ۸۵ ،
۴۹ ، ۱ موسيو Lalbè نك نوطيله برابر) .

على تصريح ايدلمه و مجاب — فرانسه حقوق مدنيه سنك علتله متعلق احكامنى
اكمل ايدم بيلمك ايجون قانون مدنيك ۱۱۳۲ نجى ماده سنده موضوع بحث اولان بر
مسئله ني تدقيق ايتك ايجاب ايدر . مذكور ماده ديوركه ه على اداره ايدلمه اولاده
عقودات معتبردر « بو ماده يه نظرآ بر بينه تحريريه ايله بر کيمسه ديكر بر کيمسه يه مديون
بولنديغنى قبول ايدر و دين مذكوري توليد ايدن وجيهه ني موضوع بحث بينه ده ذكر
و تصريح ايتمسه بو تعهد ينه معتبردر . مثلاً بر کيمسه (س .. ه اوکزده كي مایسك برنجى
۴

کوئی ۱۰۰۰ فرائق تأدیہ ایدہ حکم .) یاخود (س ۱۰۰۰ ۰۰۰ ۱۰۰۰ فرائق بورجلی .
اوکزدہ کی مایسک برندہ تأدیہ ایدہ حکم) صورتندہ بر سند امضا ایدر . کورلدیکی وجہلہ
اشبو سندلر دہ نہ وجیہ نی تولید ایدن معاملہ حقوقیہ بالفرض بیع ، قرض ، صلح ، تبرع
کبی بر معاملہ نہدہ جرم ویا شبہ جرم کبی نتیجہ حقوقیہ تولید ایدن بر فعل مادی محرر
دکدر . بوکا رغماً ۱۱۳۲ نجی مادہ موجبہ مذکور تعہدات معتبردر . مع مافیہ بونوع
علتی غیر مصرح تعہداتہ تطبیقاتدہ پکدہ تصادف ایدلہ مکدہدر . حتی پولیچہ ، امرہ
محرر سند کبی سندات تجاریہدہ قانون تجارت تعہدک مولدی اولان علتک تصریحی شرط
اتخاذ ایتکدہدر .

بوکی علتی تصریح ایدلہ تعہداتدہ اکثریا دینک تعہدی تولید ایدن معاملہ نک غیر
موجودیت ویا مشروعیتی خصوصندہ واقع اولاجق اعراضات آتیہدن اجتناب ایتک
آرزوسندہ اولدیغی کوریلور بو اعتبارلہ بوسندلر بالخاصہ مقتدر و تجربہ دیدہ بر دینک
قارشیسندہ بولان هنوز تجربہ سز مدیونلر ایچون پک تہلکہ لی بر واسطہدر . حتی دہا
ایلری کیدیہلرک دینلہ بیلیرکہ اکثریتلہ بونوع تعہداتک ضمنندہ غیر مشروع ویاخود
غیر اخلاقی بر معاملہ مستردر . پوسوء استعمال ۱۱۳۲ نجی مادہ علیہندہ برچوق تنقیدات
تولید ایتشد . بویلہ سوء استعمالہ مساعد بر مادہ نک قانون مدنیہ نہ صورتلہ کیردیکنی
و نہ طرزہ تفسیری ایجاب ایتدیکنی آکلامق ایچون بونوع تعہداتک منشأنہ ، روما
حقوقنہ سریع بر نظر عطف ایتک ایجاب ایدر :

روما حقوقنک بر دورہ معینہ سندہ معین بر آلاچق حقندہ کی احکام ، دینک بر عقد
عیندن ویا Stipulation دن ویاخود بر عقد تحریریدن متولد اولسنہ کورہ تخالف
ایدیوردی .

قرض mutuum دہ رابطہ حقوقیہ آنجق مبلغ مقروضک تسلیمیلہ حصولہ کلیر .
وبناء علیہ مقروضک تسلیمنی اثبات ضمنندہ کی کلفہ بینہ مقرضہ تحمیل اولنوردی .
سیتیولاسیونہ ایسہ صرف Spndeo و Spondesne کملہلرینک تلفظی وجیہ نی تولید
ایتدیکنی جہتلہ مدیون مسئول اولور و بر طرفدن کندیسنہ قارشی واقع اولان تعہدک
عدم ایفاسی تقدیرندہ تعہدینک ایفاسی ویا تأدیہ طلبنہ قارشی برحیلہ دفعی exception de dol
درمیانہ دیگر طرفدن تعہدندن خلاص اولق ایچون حقوق مدنیہ نقطہ نظرندن بردعوای
شخصی condictio اقامہ سنہ صلاحیتدار اولوردی . فقط ہر ایکی تقدیردہ تعہدک علتسز

اولديغنى اثبات ايچون كلفه بينه مديونه عائد بولنوردى . ايماطورلق دورنده اهميت كسب ايدن عقد تحريرى ده عيني نتيجه يي توليد ايدردى . يعنى مديون حقيقت حالده قرضك وقوع بولمديغنى ادعا ايتديكى تقديرده كلفه بينه كنديسنه عائد اولوردى .

مختلف فرضيه لر آراسنده كي بو اختلاف احكام بر مدت صوكره غير منطقي كوريله رك قاراقاللا زماننده مديون لهنه اوله رق توحيد ايدلدى . صوك شكاه كوره مديون دايك طلبنه قارشى قرضك عدم وقوعنى ادعا ايتديكى حالده يالكز *exception munerata pecnnia* و دفعنى درميان ايده جك و مقروضك تسليمى ايسه داي اثبات ايله جكدى . بو طرز حل دايئر ايچون پك شدتلى ايدى بناء عليه ژوستينهن زماننده اولدجه منطقي بر تفريق ياپيله رق مسئله تفصيله تابع طوتولدى . بو دفعه مديون طرفدن يازيلن سند صريح بر صورتده بر مبلغك تسليمى ميين ايسه دايه هيچ بر صورتله كلفه بينه تحمیل ايديله مزدى . فقط مديون علتى اشارت ايتكسزين بروجيه تحمل ايدىيورسه تآديه نك وقوعى دايك اثبات ايتمى ايجاب ايدىيوردى .

اسكى فرانسه حقوقى اولكى تلقيا ته رجوع ايتدى و اعتراضاته رغا علتى مصرح اولميان وجائبك تمامى معتبريتنى عموميتله قبول و ژوستينهن زماننده ياپيلن تفريق تماميله ترك ايدلدى . بو صورتله علتى تصريح ايندكسزين امضا ايلديكى بر سند ايله ده مديون عكسنى اثبات اينجه يه قدر اصولنه توفيقاً مسؤليتي قبول ايتمش عد اولنوردى .

ايشته شو تعامل فرانسه حقوق حاضره سنه ۱۱۳۲ نجى ماده يي ادخال ايتدى . لكن يو ماده قانونيه بو كى سنداتك معتبريتنى قبول ايدىيور و دايك علتى اثبات ايتكدن مستغنى اولديغنى تصريح ايله ميوردى . بو مبهيت مسئله نك شدتله مناقشه سنى انتاج ايتدى بر قسم مؤلفين بو كى علتى غير مصرح سنداتك موجوديتى حالنده دايك وجيه يي توليد ايدن علتى وبالقرض بر عقد قرضده مقروضك تسليمى اثبات ايتمى ايجاب ايده جكنى واولسه اولسه بوسندك بر مقدمه برهان اولاجغنى و بناء عليه دايك علتى شهود شخصيه وياقرا ئن عاديّه ايله اثبات ايده بيله جكنى ادعا ايتديلر .

ديكر بر طاقم مؤلفلر برنجى نظريه نك شدتلى تعديل ايچون مسئله تفصيله تابع طوتيله رق تعهدات و مواعد ايله بردينك طائمسى آراسنده بر تفريق ياپيلمسنى تكليف ايتديلر . بونلره كوره اكر مديون (بور جدر، بورج اوله رق طانيورم) كى بر تعبير قوللانمشه بر علتك موجوديتنى

ضمناً اقرار ایتش و بناءً علیه داین کلفه بینه دن خلاص اولمش اولاجقدر . بویله اولیوبده
(تادیبه یی تعهد ایدیورم ، وعد ایدیورم) صورتنده تعهد ایتمشه بوشکل اولکی قدر قوتی
حائر اولدیغندن داینک علنی اثبات ایتسی ایجاب ایدر .

اجتهاد محاکم بو ایکی طرز تفسیری ده قبول ایتیه رک ۱۱۳۲ نجی ماده یی داینک کلفه
بینه دن آزاده اولدیغنی شکلنده تفسیر ایتشدر . بناءً علیه تعهدک بر علت مشروعه یه استناد
ایتدیکنی مدیونک اثبات ایتسی ایجاب ایدر (استدعا دائره سی ۲۷ تشرین اول ۱۸۸۵
دالوز ۸۸۶ ، ۶۹ ؛ سیره ۸۶ ، ۱ ، ۲۰۰ حقوق دائره سی ۲۵ شباط ۱۸۹۶ ، دالوز ،
صحیفه ۹۶ ، ۱ ، ۱۹۹ ؛ سیره ۹۶ ، ۱ ، ۲۸۰ ؛ بورژ ۱۹ تشرین ثانی ۱۹۰۰ سیره ،
۹۱۱ ، ۲ ، ۳۹)

صیبر سامی